

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 416/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, Námestie SNP 29, Zvolen, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 10/2017 z 2. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 10/2017 z 2. februára 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je nájomcom bytu na základe zmluvy o nájme bytu uzatvorenej na dobu neurčitú. Sťažovateľ sa na prvostupňovom súde domáha nahradenia vyhlásenia vôle vlastníka bytu, čím sleduje uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníckeho práva k bytu, ktorý užíva ako nájomca. Toto konanie je vedené na Okresnom súde Zvolen (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 C 21/2011.

Sťažovateľovi však bolo v priebehu uvedeného konania oznámené, že byt, ktorý ako nájomca užíva, sa má stať predmetom dražby v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

Proti tomu sa sťažovateľ začal brániť podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v zdržaní sa výkonu záložného práva k bytu. Návrh zakladá najmä na ustanoveniach § 16 a § 17 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“). V kontexte prípadu je možné zjednodušene povedať, že sťažovateľ má záujem o uzatvorenie zmluvy o prevode vlastníctva bytu s pôvodným vlastníkom a nie s jeho prípadným vydražiteľom, keďže byt má záujem odkúpiť za tzv. regulovanú cenu vo výške 1 659,68 €.

Okresný súd návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a krajský súd toto rozhodnutie v odvolacom konaní potvrdil napadnutým rozhodnutím.

Podanou sťažnosťou sťažovateľ napáda právne posúdenie veci okresným súdom aj krajským súdom. Nestotožňuje sa s výkladom na vec sa vzťahujúcich ustanovení zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a predmetné ustanovenia vykladá v konečnom dôsledku vo svoj prospech tak, aby dražba bytu, ktorého je nájomcom, nebola umožnená. Napadnuté rozhodnutie považuje tiež za arbitrárne a formalistické, pretože krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia podľa jeho názoru nevenoval skutočnostiam uvedeným v odvolaní, okrem toho sa venoval meritu veci z konania pred okresným súdom sp. zn. 14 C 21/2011 a vo veci nesprávne vyhodnotil dôkazy.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 16 Co 10/2017 z 2. februára 2017 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania.

Priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že tvrdené porušenie základného práva nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu o porušení základného práva nepovažuje za dostatočnú a účinnú nápravu. Výška požadovaného finančného zadosťučinenia podľa sťažovateľa zohľadňuje nemajetkovú ujmu spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty a straty dôvery v súdnu ochranu.

II.

Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní návrhu na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že inštitút „neodkladného opatrenia“ po zmene právnej úpravy občianskeho súdneho konania s účinnosťou od 1. júla 2007 zaviedol Civilný

sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Jeho účel vymedzuje § 325 ods. 1 CSP, podľa ktorého neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravuje § 324 a nasl. CSP.

Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Nariadením neodkladného opatrenia nezískava jedna zo sporových strán práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne upravuje určitý okruh vzťahov.

Pred účinnosťou Civilného sporového poriadku ústavný súd viackrát zaujal jednoznačné stanovisko, v ktorom vyslovil, že „Rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie v súdnom konaní možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je však také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né v činnosti súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl., § 102 Občianskeho súdneho poriadku), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami. Predbežné opatrenie ako zabezpečovací prostriedok v civilnom procese však nemôže sám osebe opodstatniť záver o porušení práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby (čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky)“ (m. m. I. ÚS 46/00), resp. že „Rozhodnutím o uložení predbežného opatrenia vydaným v občianskoprávnom konaní môže súd porušiť základné právo alebo slobodu účastníka súdneho konania. Takéto porušenie by sa mohlo stať predmetom konania podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky len vtedy, ak by účastníkovi súdneho konania nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom účinného právneho prostriedku nápravy dostupného pred všeobecnými súdmi. Predpokladom záveru o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím

konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. a § 102 Občianskeho súdneho poriadku), resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti s predbežnými opatreniami“ (m. m. II. ÚS 81/07).

Reflektujúc uvedené východiská, ústavný súd konštatoval aj to, že realizácia inštitútu predbežného opatrenia ako zabezpečovacieho prostriedku v civilnom procese nemôže sama osebe opodstatniť záver o porušení práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby vyplývajúceho z ústavy alebo Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože zákon poskytuje účastníkovi, proti ktorému smeruje výrok rozhodnutia o predbežnom opatrení, primeranú a efektívnu ochranu pred prípadným neopodstatneným a nezákonným obsahom takéhoto rozhodnutia aj počas konania vo veci samej. Keďže túto ochranu považuje ústavný súd jednak za účinnú a jednak za dostupnú, účastník súdneho konania sa jej nemôže súčasne dovolávať aj prostredníctvom sťažnosti pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 37/00, I. ÚS 46/00, I. ÚS 148/03, I. ÚS 49/07, III. ÚS 281/07).

Na druhej strane treba pripustiť, že ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti pristúpil k preskúmaniu niektorých rozhodnutí o predbežných opatreniach, zásadne však išlo o ojedinelé prípady charakterizované výnimočnými okolnosťami veci. V tejto súvislosti ústavný súd judikoval, že zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach môže iba za predpokladu, že by takýmto rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu majúci charakter svojvôle (obdobne III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07).

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia však ústavný súd dospel k názoru, že toto rozhodnutie známky zjavnej svojvôle nenesie, a teda z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu na to, aby sa závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a plne rešpektujú kompetencie, ktorými okresný súd a krajský súd v tomto type konania disponujú, spochybňovali. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí totiž skúmal, či rozhodnutie okresného súdu vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu, či nariadenie neodkladného opatrenia bolo možno považovať za dôvodné, a tak isto vyslovil

svoj názor na výklad a aplikáciu na vec sa vzťahujúcich ustanovení zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom okresného súdu ani krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor okresného resp. krajského súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že nie je daná jeho právomoc na prerokovanie sťažnosti, pretože ochranu základnému právu sťažovateľa zaručenému čl. 46 ods. 1 ústavy poskytuje všeobecný súd v meritórnom konaní, preto rozhodol o jej odmietnutí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia, priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2017